

Consultatie Wet Gemeentelijke Instrumenten Warmtetransitie (WGIW), 25 januari 2021

Zie [Consultatie Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie](#). Het wetsvoorstel bevat wijzigingen van de Omgevingswet en de Gaswet. De Omgevingswet zal naar verwachting in werking treden op 1 juli 2022. De planning van dit wetsvoorstel is dat het op 1 januari 2024 in werking treedt.

Deze zienswijze bestaat uit vier paragrafen:

- Positie Energie-Nederland
- Reactie op consultatievragen
- Aanvullende opmerkingen
- Bijlage

[Positie Energie-Nederland](#)

1. De wet is momenteel zo geschreven dat het niet duidelijk is wat de gevolgen zijn van het vervallen van de aansluitaak, zoals de concrete consequenties voor bestaande gasaansluitingen. De consequenties zijn eigenlijk alleen terug te vinden in de ontwerp Memorie van Toelichting (hierna: MvT). Juist vanwege de impact van deze belangrijke bevoegdheid van het lokaal gezag op de betrokken burgers, netbeheerders en warmtebedrijven zou het goed zijn om de impact te verduidelijken in de wettekst zelf.
2. De termijn tot het moment waarop de doorzettingsmacht geëffectueerd wordt, moet duidelijk zijn. Dit dient de rechtszekerheid van alle belanghebbenden, en ook de klimaatdoelen. Bewoners en gebouweigenaren moeten bijvoorbeeld een keuze maken over het al dan niet aansluiten op een collectief warmtesysteem. En netbeheerders en warmtebedrijven moeten tijdig weten wanneer ze moeten afsluiten respectievelijk aansluiten. Voorkomen moet worden dat een termijn voor onbepaalde tijd kan worden opgerekt.

[Reactie op consultatievragen](#)

Vraag 1

1a) *In het Klimaatakkoord is afgesproken dat gemeenten verplicht worden om een transitievisie warmte (oftewel warmteprogramma in het wetsvoorstel) op te stellen. In de consultatieversie van het wetsvoorstel is het opstellen van een warmteprogramma niet verplicht gesteld. (Zie paragraaf 3.2.3 van de MvT). Er wordt voorgesteld dat gemeenten alleen een warmteprogramma moeten opstellen als ze de aanwijsbevoegdheid willen inzetten.*

Vragen: Heeft het de voorkeur om gemeenten te verplichten om een warmteprogramma vast te stellen? Zo ja: waarom?

Antwoord:

Ja, dit heeft onze voorkeur.

Energie-Nederland begrijpt en steunt de keuze voor een Programma, zoals bedoeld in de Omgevingswet. Energie-Nederland ziet geen onoverkomelijke bezwaren tegen een verplicht warmteprogramma. Verder is het ook een afspraak uit het Klimaatakkoord waaraan Energie-Nederland zich gecommitteerd heeft. Belangrijk hierbij is dat de Programma's ook gemonitord worden en dat er zo nodig bijgestuurd kan worden.

Overigens zou je verwachten dat elke gemeente waar nog huizen of wijken met aardgas worden verwarmd, sowieso (al dan niet verplicht) een warmteprogramma op zullen stellen met het oog op de uitfasering van aardgas richting 2050.

1b) Daarnaast is in het Klimaatakkoord afgesproken dat gemeenten elke 5 jaar de transitievisie warmte actualiseren. Ook is afgesproken dat deze actualisatietermijn wordt geëvalueerd. (Zie paragraaf 3.2.3 van de MvT).

Vragen: Heeft het de voorkeur om een vaste frequentie voor warmteprogramma's vast te leggen? Zo ja: waarom? Welke termijn is volgens u passend? En: waarom?

Antwoord:

Ja, het heeft de voorkeur van Energie-Nederland om een vaste frequentie vast te leggen. Dan kunnen nieuwe technieken, ontwikkelingen en inzichten in de transitievisies warmte bijgewerkt worden. Energie-Nederland vindt 5 jaar een geschikte termijn.

Vraag 2

2) In het Klimaatakkoord is een termijn van 8 jaar genoemd tussen het besluit van de gemeente en de definitieve overstap op het duurzame alternatief. In de consultatieversie van het wetsvoorstel is deze termijn niet als verplichting opgenomen (zie MvT paragraaf 2.4.2).

Vragen:

Heeft het de voorkeur om een termijn in regelgeving vast te leggen? Zo ja: waarom?

Antwoord:

Ja, een verplichte termijn van 8 jaar heeft de voorkeur en is ook conform de afspraken in het Klimaatakkoord. Het is van belang dat er duidelijkheid komt over het moment van definitieve overstap. Dit dient de rechtszekerheid van alle belanghebbenden. En de duidelijkheid draagt ook echt bij aan het bereiken van de klimaatdoelen.

Overigens vindt Energie-Nederland het ook belangrijk dat voor de termijn van 8 jaar een helder beginpunt geldt. Zonder een heldere maximale termijn – met duidelijk begin- én eindpunt geborgd in landelijke regelgeving – zal de aanwijzingsbevoegdheid niet een effectief instrument zijn voor het kunnen realiseren van de ambities uit het Klimaatakkoord.

Bewoners en gebouweigenaren moeten weten wanneer ze een keuze moeten maken over bijvoorbeeld het al dan niet aansluiten op een collectief warmtesysteem. En netbeheerders en warmtebedrijven moeten tijdig weten wanneer ze moeten afsluiten respectievelijk aansluiten. Voorkomen moet worden dat een termijn voor onbepaalde tijd kan worden opgerekt.

Welke termijn is volgens u passend als minimum? En: waarom?

Antwoord:

Het Klimaatakkoord stelt een termijn van 8 jaar tussen het besluit van de gemeente en de definitieve overstap op het duurzame alternatief. In de consultatieversie van het wetsvoorstel is deze termijn niet als verplichting opgenomen (zie MvT paragraaf 2.4.2).

8 jaar is een redelijke termijn, vooropgesteld dat dit een maximale termijn is, met ook een helder startpunt. Het is goed om in de wet ruimte te laten dat het bevoegd gezag kan besluiten tot een

kortere termijn. De praktijk is immers dat veel projecten al een tijd lopen en niet die 8 jaar nodig hebben. Bijvoorbeeld een relatief klein project van een lokale energiecoöperatie waar veel draagvlak voor is, dat al in een vergevorderd stadium is en dat in 4 jaar gerealiseerd kan worden. Het zou dan onverstandig zijn om aan een termijn van 8 jaar vast te houden. Tot slot vindt Energie-Nederland het verstandig om ook duidelijkheid te geven over wat er gebeurt wanneer de termijn van 8 jaar wordt overschreden.

Aanvullende opmerkingen:

1. Het vervallen van de aansluit- en transporttaak van gas van de regionale netbeheerder, wanneer de regels in het omgevingsplan het gebruik van gas uitsluiten.

De wettekst WGIW is niet voldoende duidelijk over de exacte consequenties van het vervallen van de aansluittaak uit artikel 10, lid 1 van de Gaswet. Die consequenties zijn eigenlijk alleen helder beschreven in de MvT WGIW. Dat vindt Energie-Nederland, gegeven de impact op burgers en netbeheerders, niet voldoende.

Zo valt uit de voorgestelde wijzigingen van de Gaswet niet expliciet te halen dat een gasnetbeheerder, naast het niet meer realiseren van *nieuwe* gasaansluitingen, ook *bestaande* gasaansluitingen mag verwijderen.

Relevante tekst MvT: “Deze beheertaak van de netbeheerders dient breed te worden opgevat en omvat alle werkzaamheden die een netbeheerder in redelijkheid dient te verrichten in het kader van het beheer, het onderhoud en de ontwikkeling. Hieronder valt ook het verwijderen van permanent buiten gebruik gestelde leidingen en andere onderdelen van het gasnet. Dit betreft ook het verwijderen van permanent buiten gebruik gestelde gasaansluitingen (gasmeteropstelling en aansluitleiding).”

Juist vanwege de impact op burgers en op de netbeheerders is het wat Energie-Nederland betreft verstandig om de impact te verduidelijken in de wettekst in de WGIW zelf.

2. Wetsvoorstel WGIW zou bijdragen aan lagere rendementseisen voor warmtenetten

Op MvT blz. 27 staat dat het wetsontwerp WGIW bijdraagt aan de werking van het wetsontwerp Wet collectieve warmtevoorziening door het verkleinen van het volloopriscio bij warmtenetten. Daarvoor zouden warmtebedrijven lagere rendementseisen gaan stellen. Energie-Nederland begrijpt deze redenatie niet en zou graag een onderbouwing hiervoor willen zien.

3. Wanneer is een alternatief met ‘voldoende capaciteit’ aanwezig?

3.1.1. *“het gebruik van gas wordt alleen verboden als er een andere energievoorziening met voldoende capaciteit aanwezig is”.*

Wie besluit er hoe/wanneer er sprake is van voldoende capaciteit? Is dit overigens niet “gewoon” een integraal onderdeel van het besluit om over max. 8 jaar de levering van aardgas te stoppen?